

جده میزبان اسد و ۱۴ رهبر عرب شد

آشتی، کلید واژه نشست اتحادیه عرب

صفحه ۱۱

رئیس‌جمهوری ایران درباره حق‌آبه هیرمند هشدار داد

نتیجه صبر

مقابل وقاحت طالبان

صفحه ۲

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام اعلام کرد

۱۹/۷ میلیون ایرانی، محروم از امکانات اولیه زندگی

صفحه ۱۰

قوه قضائیه:

عوامل حمله تروریستی «خانه اصفهان» اعدام شدند

صفحه ۲

آیا افزایش ۲۹ درصدی قیمت بلیت هواپیما عرضه را زیاد می‌کند؟

نرخ بلیت هواپیما رسماً گران شد

صفحه ۵

بررسی رخدادی قابل تامل در نمایشگاه کتاب تهران

سرقت کتاب از نمایشگاه کتاب افزایش یافت!

صفحه ۹

جوایه نهاد ریاست جمهوری به گزارش «مردم‌سالاری»

درباره دور باطل فیلترینگ

صفحه ۲

سر مقاله

فرانک مسعودی

از زمان به قدرت رسیدن دوباره طالبان در کابل، تنش‌هایی در مرز ایران و افغانستان به وقوع پیوسته و اختلافات دو کشور به‌ویژه در زمینه حق‌آبه دریاچه هامون در ایران از رودخانه هیرمند که از افغانستان سرچشمه می‌گیرد، افزایش یافته است.

«معاهده آب حوزه دریایی هلمند» یا «حق‌آبه ایران از هیرمند» به قراردادایی گفته می‌شود که در ۲۲ اسفند ۱۳۵۱ پس از توافق امیرعباس هویدا، نخست‌وزیر دوران پهلوی و موسی شفیق، نخست‌وزیر وقت افغانستان، میان دو کشور و در شهر کابل به امضای دو طرف رسید. بر مبنای این معاهده، دولت افغانستان متعهد شده در هر ثانیه ۲۶ مترمکعب آب (معادل ۸۵۰ میلیون مترمکعب در سال) به‌عنوان حق‌آبه کشور همسایه از ذخیره رودخانه هیرمند تأمین کند. بهمن ۱۳۹۹ هیأتی از طرف دولت افغانستان به کشورمان آمد و در مورد معاهده هلمند به توافق‌هایی با مسئولان ایرانی رسید که شامل اساس‌نامه‌ای در هفت بند، از جمله نقشه‌کنشی جدید در حوضه آبریز هلمند، حفظ امنیت انجینئران نقشه‌برداری و تأمین به ثمر نشت».

آب رودخانه مرزی دو کشور است. در آن زمان خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران (ایرنا) نوشت: «پیگیری‌های ۴۸‌ساله برای دریافت حق‌آبه هیرمند به ثمر نشت».

دولت‌های پیشین در افغانستان دست‌کم در دو دهه گذشته از تأمین حق‌آبه ایران خودداری کرده‌اند که این امر منجر به خشک شدن تالاب هامون شده است.

تصاویر هوایی منتشرشده در اوایل بهمن ماه سال گذشته نشان می‌دهد با وجود این‌که سد کمال خان افغانستان (سد واقع بر روی رود هیرمند) کاملاً لبریز شده اما مقام‌های محلی طالبان آب این سد را به سمت گودزره در افغانستان هدایت کرده‌اند. مسأله حق‌آبه ایران در ۲۰ سال گذشته، موضوع مناقش‌های دائمی میان مرزنشینان دو کشور هم بوده است.

آرزو اشرفی‌زاده، مدیرکل دفتر حفاظت و احیای تالاب‌های سازمان حفاظت محیط زیست ایران اعلام کرد؛ گروه طالبان با وجود وعده تعیین حق‌آبه هامون، مانند دولت قبلی افغانستان مسیر رودخانه هیرمند را به سمت «گود زره» منحرف کرده است. زود زره شور‌زاری در ولایت نیمروز افغانستان است که سرریز هامون هیرمند، یکی از تالاب‌های تشکیل‌دهنده دریاچه هامون، در زمان برآبی به شمار می‌رود که از طریق رود شلیله به آن وارد می‌شود. جلوگیری از حق‌آبه هامون از هیرمند، این دریاچه را در خطر خشک شدن و تبدیل آن به یک کانون تولید ریزگرد قرار داده است.

اکنون بحران ریزگردها در بسیاری از مناطق ایران به‌ویژه سیستان و بلوچستان زندگی مردم را مختل کرده و بعضاً پیش آمده است که همه اداره‌های دولتی در منطقه سیستان به دلیل افزایش گرد و غبار تعطیل شده اند. موضوع حق‌آبه ایران از رود هیرمند و عدم همکاری طالبان در رهاسازی آب

با واکنش‌های تند مقامات ایرانی مواجه شده است. علی سلماچقه، رئیس سازمان حفاظست محیط‌زیست ایران در خصوص تأمین حق‌آبه این کشور از هیرمند در افغانستان گفت: «افغانستان اعلام کرد که در بحث حق‌آبه ایران مبتنی بر تفاهم نامه تعهد داره، این حرف‌ها را می‌زنند اما در عمل باز هم اجرا نمی‌کنند، با وجود این حرف‌ها بعد از سفری که وزیر نیرو به افغانستان داشت باز هم آنها آب را رها کردند اما آن را به سمت منطقه گودزره در افغانستان منحرف کردند و اصلا آبی به ایران و سمت هامون نیامد.»

وی با اشاره به اینکه به نظر دست‌هایی در کار است تا حق‌آبه تالاب هامون از هیرمند به آن نرسد، افزود: «در این قسمت دیگر ایران باید ناچار از ظرفیت‌های بین‌المللی استفاده کند، البته اولین ظرفیت‌های بین‌المللی استفاده کنیم بر این اساس هم سازمان حفاظت محیط زیست و هم وزیران نیرو و خارجه باید از این ظرفیت استفاده و خود را مکلف به حل این مشکل کنند.»

همواره در مواقع بی‌آبی بین ایرانیان و افغان‌های ساکن حوزه رود هیرمند اختلافات و مناقشاتی به وقوع می‌پیوست و این اختلافات و مناقشات و همچنین اختلافات سرحدی، دولت ایران را وادار کرد که طبق ماده ششم عهدنامه صلح ایران و انگلیس در سال ۱۸۵۷میلادی، مسئله تقسیم آب هیرمند و مشخص‌سازی مرزها را به حکمیت دولت انگلیس ارجاع کند. ایسن عهدنامه دولت ایران را متعهد کرده بود که کلیه اختلافات خود با دولت افغانستان را به داورى انگلستان ارجاع کند و دولت انگلیس هم تعهد کرده بود این اختلافات را مطابق حق و با در نظر گرفتن حیثیت دولت ایران تصفیه کند. خلاصه رأی حکمیت گلدسمیت این بود که هر دو کشور ایران و افغانستان باید به طور متساوی‌الطرفین از آب هیرمند برخوردار شوند و اگر افغانستان نهرهایی را که از این رود منشعب می‌شوند آباد کند، نباید به زیان حقابه ایران باشد.

اما در اواخر قرن نوزدهم، تغییر مجاری هیرمند باعث بروز اختلافات جدیدی شد و وزارت امور خارجه ایران در نامه‌ای به تاریخ هجدهم ذیقعدة ۱۳۲۲قمری (بهمن ۱۳۸۳) به وزارت خارجه انگلیس به حکمیت مک‌ماهون اعتراض و در نتیجه، ایران داورى ژنرال مک‌ماهون را نپذیرفت و همان قرار تقسیم مساوی آب رسماً برقرار ماند. مأمورانی از ایران می‌رفتند و آب را تقسیم می‌کردند، هرچند در عمل سهم ایران بیشتر از نصف می‌شد و گاه سه چهارم آب یا بیشتر آن به سمت ایران می‌آمد و

همین، اعتراض افغانستان را بر می‌انگیخت. اختلافات و حتی زد و خورد بین ایرانیان و سیستان و افغان‌های چخانسور بر سر آب هیرمند ادامه یافت. در زمان رضا شاه پهلوی که دو کشور برای نزدیکی به یکدیگر گام‌هایی برداشتند، از سال ۱۳۱۱مذاکراتی را در مورد اختلافات بر سر مرزها

و حقابه هیرمند آغاز کردند که در سال ۱۳۱۴به حل اختلافات مرزی انجامید، چون مذاکرات بر سر حقابه هیرمند ممکن بود به طول انجامد، دولتین ایران و افغانستان نمایندگان خود را به محل اعزام کردند که در سوم اسفند (حوت) ۱۳۱۵با امضای پروتکل موقتی قرار گذاشتند هر مقدار آبی که به بند کمال خان برسد، به صورت مساوی میان دو کشور تقسیم شود. اما افغان‌ها شروع به کندن نهرهایی کردند و مسیر آب را بند آورده و بسوی نهرهای تازه منحرف کرده بودند و اندک آبی هم که مرتباً کاهش می‌یافت تا پس از شهریور ۱۳۲۰که به عرصه عمومی و رسانه‌ها کشیده شد.

در اوائل سال ۱۳۲۶دولت ایران تصمیم به شکایت به مراجع بین‌المللی گرفت. اما جورج آلن سفیر آمریکا در تهران با درمیانی کرد، سپس سال بعد نماینده ایران در سازمان ملل متحد شکوایت‌های علیه افغانستان به شورای امنیت این سازمان درباره توسعه زیرساخت‌های آبی در سوی افغانستان داد که دولت آمریکا وابسته کشاورزی سفارت خود در تهران به نام پولستر را برای تهیه گزارشی موشکافانه

از وضعیت سیستان و آب هیرمند به منطقه فرستاد. نتیجه این که افغانستان نظر این کمیسیون را پذیرفت اما ایران به پیشنهادهای کمیسیون را پذیرفت و نه رد کرد.

در فروردین ۱۳۳۴ و پس از آن‌که بی‌آبی باعث سیستان فرستاده شد و در نتیجه کوشش‌های دولت، آب هیرمند باز شد.سرنجام در ۲۲اسفند ۱۳۵۱گزارش کمیسیون دلنا میسان امیرعباس هویدا، نخست‌وزیر آن هنگام ایران و سیدسرداران و سران ایلات سیستان و عمده مالکان میان کنگی در تلگراف‌خانه تحصن و خطاب به نخست‌وزیر وقت اعلام کردند که «اگر در مرکز، عملی مقدرور نیست، برای احقاق حق خود و کشیدن سدهای افغان، ما اهالی سیستان شخشا اقدام نمایم.»

در پی این شکایت، هیاتی از طرف دولت به سیستان فرستاده شد و در نتیجه کوشش‌های دولت، آب هیرمند باز شد.سرنجام در ۲۲اسفند ۱۳۵۱گزارش کمیسیون دلنا میسان امیرعباس هویدا، نخست‌وزیر آن هنگام ایران و موسی شفیق، نخست‌وزیر آن هنگام افغانستان در چارچوب یک معاهده حقوقی در کابل به امضاء رسید و مقرر شد در هر ثانیه ۲۶مترمکعب آب (معادل ۸۵۰میلیون مترمکعب در سال) سهم سیستان و دریاچه هامون باشد که جمع ۲۲مترمکعب آب در ثانیه بر پایه گزارش کمیسیون دلنا و چهار متر مکعب آب در ثانیه به عنوان «حسن نیت و علایق برادرانه» بود. در خردادماه۱۳۵۲هر دو مجلس قانون‌گذاری دو کشور آن را تصویب کردند و مفاد این معاهده تا امروز نیز به قوت خود باقی است.

با عقد این معاهده وضعیت حقوقی حوزه رودخانه هلمند(هیرمند) میان دو کشور مشخص شده است. براساس این معاهده، حقابه ایران ۲۶متر مکعب در ثانیه آن‌هم در سال‌های معمولی و نرمال آبی می‌باشد.

ادامه در صفحه ۲

خبر

نماینده تیریز، اسناد جدیدی ارائه داد

افشای جزئیات جدید از «شاسی بلندها»

است. سؤال من این است چطور می‌شود شرکتی معتبر مانند بهمن موتور با یک شرکت که سرمایه اولیه آن در سال ۹۷ یک میلیون تومان بوده است وارد چنین معامل‌های شده باشد؟ بنده کاری هم به فرمان آقای رئیس جمهور ندارم که دستور داده‌اند هیچ خودرویی خارج از سامانه یکپارچه فروش واگذار نشود و اصلاً این فرمان را هم کنار می‌گذاریم! بیگی افزود: چرا و چگونه این شرکت معتبر وارد چنین معامل‌های شده است و چه کسی آن را ت‌نزد ملت ایران به عنوان رکن مردم سالاری و تبلور قدرت مردم در تصمیم‌گیری و قانون‌گذاری می‌شود. بیگی در پایان گفت: این تفاهم نامه حکایت از این می‌کند که شرکت بهمن موتور تحویل ۳۰۰ دستگاه خودرو تا پایان خرداد ۱۴۰۱ را متعهد شده است، این سند مورد توجه کسانی باید باشد که در مورد تاریخ این قرارداد و اصل تفاهم نامه تشکیک ایجاد کرده و اعلام می‌کنند که زمان آن مربوط بر اساس سندی که توسط احمد علی‌رضا بیگی، نماینده مجلس شورای اسلامی در اختیار تحریریه «نصر» قرار گرفته است، تفاهم نامه واگذاری ۳۰۰ دستگاه خودروی دیگنتیتی پرایم، فیدلیتی پرایم

تیب ۱ و فیدلیتی پرایم تیب ۲ در تاریخ ۲۷ تیر ماه

۱۴۰۰ به امضای شرکت «بهمن موتور» و شرکت نامه مشترک «رادین مبین غرب» با مجلس تفاهم نامه تحویل ۳۰۰ دستگاه از خودروهای یاد شده از شهریور ۱۴۰۰ تا خرداد ۱۴۰۱ به افراد معرفی شده توسط این شرکت تعهد شده است.

***

جهانگیری در گفت‌وگو با جمعی از مدیران اسبق وزارت آموزش و پرورش:

رعایت قانون، ابتدا باید از نظام سیاسی شروع شود

«توسعه فقط با شعار «ما می‌توانیم» رخ نمی‌دهد، نیاز به تجربه، مدیریت صحیح و وجود بسترهای لازم است. برخی از کسانی که شعار «ما می‌توانیم» سر می‌دهند آیا یک خشت روی خشت گذاشته‌اند؟»
«مسیر توسعه کشور مسیری پرمناغ و پرچالش است. می‌بایست برای هر کدام از ایسن موانع و چالش‌ها تدبیر صحیح کرد.»
«ضعف در فرهنگ گفتگو، عدم تحمل دیگری و مدارا با هم، عدم احترام به قانون، عدم احترام به انسان، عدم پایبندی به حقوق مالکیت از موانع اساسی در مسیر توسعه به شمار می‌روند.»
«در رعایت قانون، ابتدا باید از نظام سیاسی شروع کرد. میزان پایبندی نظام حکمرانی به قانون است که می‌تواند به رعایت صحیح و کامل قانون از سوی مردم بیانجامد.»

نسل جدید از فناوری‌هایی چون هوش مصنوعی

و تکنولوژی کوانتومی هستند. این نسل جدید فناوری تغییرات شگرفی در زندگی انسان و توسعه کشورها ایجاد خواهد کرد.
«سرمایه انسانی به عنوان یکی از عناصر اصلی توسعه و از امتیازات کشور ما است.
«نیروی انسانی تحلیلیکرده در خارج از کشور از امتیازات ایران است. نباید ایران را از فرزندانش محروم کنیم. بسیاری از ایرانیان خارج از کشور دل در گرو ایران دارند و به واسطه معدودی، نباید خود را از این ظرفیت بزرگ انسانی و ملی محروم کنیم.
«یکی از آرزوها و رویاهای مریم میرزاخانی این بود بچاش بتواند پاسپورت ایرانی داشته باشد.
پیگیری کردیم بچه متولد از زن ایرانی علی‌رغم حساسیت برخی نهادها بتواند پاسپورت ایرانی بگیرد.

خبرآنلاین به نقل از سایات نصر نوشت: احمد علی‌رضا بیگی، نماینده مردم تبریز، آذرشهر و اسکو در مجلس شورای اسلامی تفاهم نامه صوری شرکت «رادین مبین غرب» با مجلس جهت واگذاری ۳۰۰ دستگاه خودرو دیگنتیتی و فیدلیتی را در اختیار احمد علی‌رضا بیگی با اشاره به موضوع حواشی استیضاح و برکناری وزیر سابق صنعت، معدن و تجارت در مجلس شورای اسلامی و تشکیک در اصل و زمان این تفاهم نامه، ضمن افشای تصویر و متن تفاهم نامه شرکت «رادین مبین غرب» با مجلس، افزود: اصل موضوع این است که مجلس در رویارویی با چنین مسائلی با شائبه فساد، اراده خودش را در مقابله با فساد به منضم ظهور برساند و آنچه که در برخورد مجلس با مسئله اخیر استیضاح وزیر صمت نمایان شد همین امر مهم بود.

وی با اشاره به برخی مصاحبه‌ها و تکذیب‌های مستند در این خصوص، اظهار کرد: سخنگوی کمیسیون اصل ۹۰ از اساس این موضوع را کذب دانست و اعلام کرد که حتی مشابه چنین پرونده‌ای وجود نداشته و بنده را دروغگو خطاب کردا سخنگوی هیات رئیسه و حراست مجلس هم همچنین اصل موضوع را تکذیب کردند و برخی همکاران مجلس حتی به خود اجازه بررسی این موضوع را هم ندادند و با بیان مطالب غیر مستند در رسانه‌ها هزینه بسیار بالایی برای مجلس ایجاد کردند و بعد پرده‌ها که یکی پس از دیگری افتاد، مشخص شد چنین زاننی متأسفانه به برخی نمایندگان مجلس ارائه شده است.

بیگی ادامه داد: الان کمیسیون اصل ۹۰ مسئول بررسی موضوع شده است، اگر این کمیسیون اراده‌ای برای آشکار شدن موضوع داشت، خوب پرورده که قبلاً در اختیار کمیسیون اصل ۹۰ بود. شما دیدید که رئیس کمیسیون اصل ۹۰ در پاسخ به یکی از مصاحبه‌های بنده که در صدا و سیما پخش شد در این شکایت، هیاتی از طرف دولت به سیستان فرستاده شد و در نتیجه کوشش‌های دولت، آب هیرمند باز شد.سرنجام در ۲۲اسفند ۱۳۵۱گزارش کمیسیون دلنا میسان امیرعباس هویدا، نخست‌وزیر آن هنگام ایران و سیدسرداران و سران ایلات سیستان و عمده مالکان میان کنگی در تلگراف‌خانه تحصن و خطاب به نخست‌وزیر وقت اعلام کردند که «اگر در مرکز، عملی مقدرور نیست، برای احقاق حق خود و کشیدن سدهای افغان، ما اهالی سیستان شخشا اقدام نمایم.»

در پی این شکایت، هیاتی از طرف دولت به سیستان فرستاده شد و در نتیجه کوشش‌های دولت، آب هیرمند باز شد.سرنجام در ۲۲اسفند ۱۳۵۱گزارش کمیسیون دلنا میسان امیرعباس هویدا، نخست‌وزیر آن هنگام ایران و موسی شفیق، نخست‌وزیر آن هنگام افغانستان در چارچوب یک معاهده حقوقی در کابل به امضاء رسید و مقرر شد در هر ثانیه ۲۶مترمکعب آب (معادل ۸۵۰میلیون مترمکعب در سال) سهم سیستان و دریاچه هامون باشد که جمع ۲۲مترمکعب آب در ثانیه بر پایه گزارش کمیسیون دلنا و چهار متر مکعب آب در ثانیه به عنوان «حسن نیت و علایق برادرانه» بود. در خردادماه۱۳۵۲هر دو مجلس قانون‌گذاری دو کشور آن را تصویب کردند و مفاد این معاهده تا امروز نیز به قوت خود باقی است.

با عقد این معاهده وضعیت حقوقی حوزه رودخانه هلمند(هیرمند) میان دو کشور مشخص شده است. براساس این معاهده، حقابه ایران ۲۶متر مکعب در ثانیه آن‌هم در سال‌های معمولی و نرمال آبی می‌باشد.